

Химия

PISA га багытталсан тест

8-класс

Сууну хлордоо

Тапшырма 1.

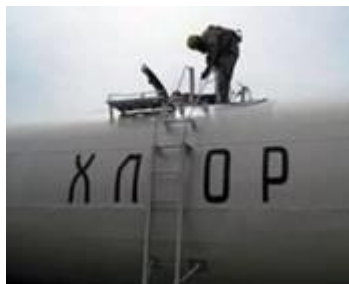
Оң жактагы жайгашкан текстти окуп, суроого жооп бергиле.

Туура жоопту белгилегиле.

Хлордун (н.ш.) физикалык касиеттерин кайсы мүнөздөмөсү туура чагылдырат?

- А) сууда эрибеген суюктук
- Б) сууда эрүүчү суюктук
- В) сууда эрибеген газ
- Г) сууда эрүүчү газ

Телеканалдын берүүлөрүнүн бир бөлүгүндө алып баруучу суу түтүкчөлөрүндө сууну пайдалануу тууралуу айтып жатып, өзүнүн бир оюн мындайча айткан: “Кайнатканда суудагы хлор жоголбойт”. Чынында эле эркин хлор ичүүчү сууну тазалоо үчүн колдонулат, анын калдыктары сууда эриген бойдон калат жана биз бул жытты дайыма сезебиз.

Эркин хлор (жөнөкөй зат түрүндө) суу тунганда да, кайнаганда дагы бууланат. Бирок хлор ошондой эле суу түтүкчөлөрүндөгү суудагы органикалык кошулмалар менен өз ара аракеттенет. Пайда болгон кошулмалар, мисалы, хлороформ, канцерогендик активдүүлүккө ээ, б.а. олуттуу ооруларды пайда кылат. Суу кайнаганда, бул хлорду камтыган кошулмалар дээрлик жок кылынбайт.

Тапшырманын мүнөздөмөсү

Мазмундук чөйрөсү

Физикалык системалар

Баалоо системасы

Упай

Критерийлердин мазмуну

Жооп: Г)

Компетенттүүлүк чөйрөсү	Корутунду чыгаруу үчүн маалыматтарды чечмелөө	1	Туура жооп тандалган болсо
Контекст	Көп контексттүү	0	Башка жооптор же жооп жок
Татаалдык деңгээли	Төмөнкү (репродуктивдүү)		
Форматы	Бир туура жоопту тандоо		
Текшерүү ыкмасы	Эксперт текшерет		

Тапшырма 2.

Оң жактагы жайгашкан схеманы карап, суроого жооп бергиле.

Хлорду (Cl_2) чогултуу үчүн сүрөттөрдө көрсөтүлгөн приборлордун кайсынысын колдонуу керек? Жоопту тандагыла жана бул газдын касиетине карап тандалган жооптун эки себебин айтыңыз.

Жообуңарды жазгыла.

Сууну хлордоо

Тапшырманын мүнөздөмөсү

Мазмундук чөйрөсү	Физикалык системалар
Компетенттүүлүк чөйрөсү	Корутунду чыгаруу үчүн маалыматтарды чечмелөө
Контекст	Көп контексттүү
Татаалдык деңгээли	Орточо (продуктивдүү)

Баалоо системасы

Упай	Критерийлердин мазмуну
	Жооп: в). Түшүндүрмө: Хлор (Cl_2) абадан оор жана сууда эрүүчү болгондуктан, газ чыгаруучу түтүк ылдыйга багытталган жана суудан өтпөйт.

Форматы	Кенен (толук) жооп берүү			
Текшерүү ыкмасы	Эксперт текшерет	2	Туура жооп берилип, түшүндүрмө берилген болсо	
		1	Аппарат (в) туура көрсөтүлгөн, бирок тандоонун негиздери туура эмес берилген. Же аппарат (а же б) туура эмес көрсөтүлгөн, бирок С12 касиети туура түшүндүрүлгөн	
		0	Башка жооптор же жооп жок	
Тапшырма 3.		Сууну хлордоо		
<p>Хлордоо сууну микроорганизмдерден арылтуу ыкмасы, бирок сууда механикалык аралашмалар да болушу мүмкүн. Сууну механикалык аралашмалардан тазалоонун бир ыкмасын келтиргиле.</p> <p><i>Жообуңарды жазгыла.</i></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>				
Тапшырманын мүнөздөмөсү		Баалоо системасы		
Мазмундук чөйрөсү	Физикалык системалар	Упай	Критерийлердин мазмуну	
			Жооп: чыпкалоо/тундүрүү – чоң бөлүкчөлөр (механикалык аралашмалар);	

Компетенттүүлүк чөйрөсү	Корутунду чыгаруу үчүн маалыматтарды чечмелөө		магниттештирүү – темир камтыган эритмелер; озондоштуруу – микроорганизмдер, органикалык булгоочу заттар.
Контекст	Көп контексттүү		
Татаалдык деңгээли	Орточо (продуктивдүү)	2	Сууну тазалоонун ыкмасы жана аны менен алынып салынган аралашмалар аталган
Форматы	Кенен (толук) жооп берүү		
Текшерүү ыкмасы	Эксперт текшерет	1	Метод/ыкма аталган, бирок аны менен алынып салынган аралашмалар аталган эмес
		0	Башка жооптор же жооп жок